



Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Viite: OKM/41/010/2017 / Lausuntopyyntö 24.01.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry:ltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

UNIFI toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Uudistuksen tavoitteet laajan yleissivistävyyden turvaamiseksi ja opiskelijan valintojen mahdollistamiseksi samalla kun pirstalemaisuuutta halutaan vähentää ja yksittäisistä oppiaineiden ylittävää laaja-alaisuutta kasvattaa, ovat pääosin kannatettavia. Laaja-alaisuus ja oppiainerajojen ylittäminen eivät saa kuitenkaan johtaa siihen, että opiskelijan osaamisen perusta keskeisissä oppiaineissa kuten äidinkielessä ja matematiikassa kärsii.

Lakiesityksen tavoitteena on vahvistaa lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyötä keskenään ja korkeakoulujen kanssa. Tämä on erittäin kannatettava. Lukiokoulutus on tärkeää nähdä yhtenä vaiheena opiskelijan opintopolkua ja osaamisen kehittymistä. Nykyistä vankempi kytkeä korkea-asteelle on keskeinen osa lukiokoulutuksen kokonaisvaltaista ja koulutusjärjestelmään integroitua kehittämistä.

Myös opiskelijoiden hyvinvointi on nostettu tarpeellisella tavalla uudistuksen tavoitteeksi. Oppimisen riittävä tuki ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ovat perusedellytyksiä tehokkaalle oppimiselle ja laajemmin hyvälle oppimisympäristölle. Korkeakoulutuksen opiskelijavalintojen uudistaminen lisää tuntuvasti oikea-aikaisten opiskeluvaihtoehtojen tekemisen merkitystä ja siten myös tukiprosessien kriittisyyttä lukiokoulutuksen vaikuttavuuden näkökulmasta.

Yksittäisiä huomioita lakiesityksen sisällöstä:

Opintojakson laajuudesta todetaan: "Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää, että opintojakso kestää nuorille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 14 tuntia 15 minuuttia opintopistettä kohden ja aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 9 tuntia opinto-

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf

Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2, 00130 Helsinki

Puhelin 050-522 9421 (toiminnanjohtaja), 050-370 7560 (johtava asiantuntija), 050-5858 565 (asiantuntija)

Sähköposti etunimi.sukunimi@unifi.fi www.unifi.fi

pistettä kohden." On epäselvää mitä tällä tarkoitetaan. Viitataanko opintopisteen vaatimaan työmäärään lähiopetuksen osalta vai mahdollisesti kokonaistyömäärään? Jos tarkoitetaan jälkimmäistä, korkea-asteen opintopiste -käsitteen ja lukiokoulutuksen vastaavan välille syntyy merkittävä epäsuhta. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Korkeakouluyhteistyöstä on kirjattu: "Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista olisi järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa." Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyön lisääminen on tarkoituksenmukaista ja tärkeää, mutta yksipuolinen lainsäädäntöön perustuva velvoite vaikuttaa varsin järeältä keinolta tilanteessa, jossa samankaltaista velvoitetta ei aseteta korkeakouluille.

Ehdotuksen mukaan: "Oppilaitoksen opetushenkilöstö myös tukisi opiskelijaa opintosuunnitelman laatimisessa." Henkilökohtaisen tuen tarjoaminen on tärkeä elementti. Huomiota tulee kiinnittää paitsi lukiokoulutuksen aikaiseen tukeen myös näkymiin ja edellytyksiin ajatellen lukiokoulutuksen jälkeistä opiskelijan opintopolkua ja tutkintokoulutusta. On erittäin huolestuttavaa, että esim. vuonna 2016 vain alle kolmannes uusista ylioppilaista jatkoi välittömästi tutkintoon johtavaa koulutusta.

UNIFI toteaa lopuksi, että matematiikan opetuksen uudistamista olisi tarve toteuttaa rohkeammin, jotta matematiikan opiskelun suosiota olisi mahdollista kasvattaa. Tässä voitaisiin harkita joustavampaa mallia kuin nykyinen lyhyen ja pitkän matematiikan jaottelu. Myös matematiikan asemaa ylioppilastutkinnossa voitaisiin korostaa nykyistä enemmän.

Helsingissä 07.03.2018

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf



Jukka Mönkkönen
puheenjohtaja



Leena Wahlfors
toiminnanjohtaja